

K VOJENSKÉ DOKTRÍNĚ

Dokument O vojenské doktríně členských států Varšavské smlouvy přijatý Politickým poradním výborem těchto států v Berlíně, přesně vymezuje povinnosti našeho státu a ČSLA při obraně socialistických vymožeností. Ke splnění tohoto úkolu mají při realizaci mimořádný význam tato dvě základní ustanovení:

1. Za žádných podmínek nezahájit jako první vojenskou činnost proti které-mukoli státu nebo koalici států a nikdy nepoužít jaderné zbraně jako první.
2. Vojenskou výstavbu uskutečňovat v souladu s principy rovnováhy a nezbytné potřeby sil k zabezpečení obrany. Neusilovat o vojenskou převahu, ale nedopustit převahu nad státy Varšavské smlouvy.

Tato pojetí se základní orientací na obranu naší republiky a celého socialistického společenství nám dávají velké politické výhody a umožňují velmi aktivně vystupovat za mír, za odvrácení války jako způsobu řešení vztahů mezi státy.

Vysoce oceňujeme význam úsilí Sovětského svazu o zachování míru, zastavení horečného zbrojení a rozšíření procesu uvolňování napětí ve vojenské oblasti. Podporujeme pozitivní výsledky jednání mezi Sovětským svazem a Spojenými státy americkými s podepsáním smlouvy o likvidaci raket středního doletu a operačně taktických raket.

Na druhé straně nelze nevidět snahy zemí NATO v pokračování dosavadní nebezpečné linie politiky konfrontace a udržení vysoké převahy nad státy Varšavské smlouvy.

Oprávněné obavy způsobuje pokračující modernizace a výstavba válečné infrastruktury NSR a vyzbrojování bundeswehru zdokonalenými a velmi účinnými konvenčními zbraněmi a technikou.

Na základě dlouhodobých plánů výstavby ozbrojených sil takovýmto způsobem postupují i další státy NATO.

Tato výstavba je prováděna intenzivní operační přípravou štábů a vojsk, do které jsou postupně zapojovány správní resorty a vládní aparáty.

Z tohoto stavu jsme povinni udělat správnou analýzu a s dialektickým pohledem na vzájemné souvislosti jevů, jejich příčin a důsledků přijímat odpovídající opatření ve všech oblastech činnosti naší armády.

Rozhodně nelze připustit pacifistický závěr, že pominula krize v mezinárodních vztazích a nebezpečí vzniku nové světové války. Ten by vyplýval z nesprávného a neobjektivního hodnocení situace a z její neznalosti.

Hlavním úkolem ČSLA je být připravena v pevném svazku se Sovětskou armádou a ostatními armádami států Varšavské smlouvy ke spolehlivé obraně a zajištění bezpečnosti naší republiky a celého socialistického společenství. K naplnění tohoto hlavního úkolu je nutné dále **zdokonalovat bojovou a mobilizační pohotovost, zvyšovat připravenost k odražení agrese a rozhodnému zničení útočníka za všech podmínek zahájení a vedení války.**

Obranné zaměření vojenské doktríny členských států Varšavské smlouvy má zásadní vliv na **výstavbu naší armády**. Za její hlavní podstatu je nutné považovat princip potřeby sil pro obranu, který vědecky analyzuje, kolik je nutné mít sil a prostředků k odražení možného agresora a k jeho následnému zničení. Je neoddelitelný od principu vojenskostrategické rovnováhy mezi jednotlivými sociálně ekonomickými formacemi a zachováním vojenskopolitické parity.

Pod termínem **vojenskostrategická rovnováha** chápeme takový stav vojenské síly států a koalic, kde neustupuje jeden druhému v kvalitě i v kvantitě ozbrojených sil a při kterém vzájemný vztah jejich bojových možností nedovoluje dosáhnout útočných vojenskopolitických cílů.

Když hovoříme o principu potřebnosti sil k obraně, je zapotřebí zdůraznit, že státy Varšavské smlouvy vždy vystupovaly a vystupují za radikální snížení protistojících vojenských uskupení na oboustranném základě. Podstata tohoto principu je přesně vyjádřena v Komuniké ze zasedání Politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy i v dokumentu O vojenské doktríně členských států Varšavské smlouvy, ve kterých se uvádí, že ozbrojené síly spojeneckých států jsou udržovány v dostatečné bojové pohotovosti, aby nedovolily moment překvapení a v případě, že budou napadeny, postaví se na rozhodný odpor agresoru. To však znamená nejen vydržet a odrazit jeho úder, ale také mu způsobit zničující porážku.

Proto požadavky naší vojenské doktríny nikterak **nevylučují zdokonalování a rozvoj útočných možností ozbrojených sil a vůbec neznamenají, že v průběhu války máme v úmyslu se pouze bránit**. I v obraně jsou naše ozbrojené síly povinny postupovat s maximální aktivností a rozhodností. Je nutné, abychom byli připraveni vést útočnou činnost na jednotlivých směrech, a to bezprostředně při a po zahájení agrese, kdy bude napadení odraženo.

Úroveň sil k obraně nezávisí pouze na nás. Je zapotřebí brát v úvahu to, že nyní náš pravděpodobný nepřítel ve výstavbě svých ozbrojených sil nevychází z principu potřeby sil k obraně, ale z principu vojenské převahy. Velení Pentagonu otevřeně prohlašuje, že jsou povinni dělat všechno pro to, aby nepřítel každou noc usínal ve strachu. V míru vytvořené uskupení Spojených ozbrojených sil NATO zjevně převyšuje rozumné hranice obrany a je udržováno na vysokém stupni pohotovosti.

Na budapešťském a potom i na berlínském zasedání Politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy byly předloženy návrhy na radikální snížení ozbrojených sil a konvenčních zbraní v Evropě. Byla postavena otázka o snížení všech komponentů pozemních vojsk a taktického úderného letectva evropských států a také odpovídajících sil a prostředků USA a Kanady, rozmístěných v Evropě.

Proti tomu země NATO usilují vyloučit z jednání taktické jaderné prostředky a taktické letectvo, trvají na odstranění „nerovnováhy“ pouze v pozemních vojskách, usilují zařadit do prostoru snížení sil a prostředků severní Kavkaz a zakavkazskou oblast a vyloučit celé Turecko, základny NATO na ostrovech Atlantského a Tichého oceánu. To znamená, že je veden boj k dosažení jednostranných výhod. Je jasné, že to nelze dopustit.

Komuniké Politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy a přijetí dokumentu o vojenské doktríně nás zavazuje zajistit vojenskou rovnováhu v jakékoli situaci a za každé situace udržovat ČSLA na vysoké úrovni bojové pohotovosti k plnění stanovených úkolů.

Jak potvrzují závěry ze cvičení Sojuz-87 a z jiných opatření, první operace počátečního období války vyžadují od našich armád a zemí maximální vypětí. Aby ozbrojené síly byly schopny odrazit agresi a zabezpečit zásadní zvrát v bojové činnosti, v rámci nezbytné potřeby sil k obraně, musí úspěšně uskutečnit nejen první strategické obranné operace, ale také provádět aktivní činnost, přejít do protitoku a v následujícím vést velké útočné operace.

To vše bude mít podstatný vliv na přípravu velitelů a štábů ČSLA i na způsoby výchovy a výcviku vojsk.

Mimořádně významným úkolem pro tento a další výcvikové roky bude zvyšování **bojové pohotovosti a připravenosti** ČSLA doplněním kvalitními kádry a bojovou technikou. Především útvary a svazky stále bojové pohotovosti musí být připraveny v kterékoli době spolehlivě bránit státní hranici, odrazit možnou agresi nepřítelů a tím zabezpečit operační rozvinování hlavních sil.

Je zapotřebí, aby celý systém bojové a mobilizační pohotovosti byl pružnější a postupně realizoval zkracování času k uvedení svazků a útvarů do bojeschopného stavu, zdokonaloval současné systémy uvědomění a i v této oblasti (na základě zaměstnání Podzim-86) šířeji zaváděl prvky mechanizace a automatizace. V tom má rovněž mimořádnou úlohu udržování výzbroje a techniky v bojeschopném stavu s dostatečnou zálohou průběhu kilometrů.

Operační rozvinování ČSLA je nutné zplánovat tak, abychom nedopustili převzetí strategické a operační iniciativy nepřítel. Proto musíme promyšleně zdokonalovat plány skrytého přechodu vojsk z mírového na válečný stav s ohledem na reálnou vojenskopolitickou situaci. Je třeba, aby postupný a skrytý přechod vojsk z mírového na válečný stav byl základní formou přípravy našich ozbrojených sil k válce. Velitelé, štáby a vojska musíme zdokonalovat ve vedení průzkumu, ničení objektů prvního pořadí a v přípravě i vedení operací. K tomu již v míru je nutné připravit a organizovat hotovostní systém sil a bojových prostředků.

Ve výstavbě ČSLA v 9. pětiletce i v další perspektivě do roku 2000 bude zapotřebí realizovat zásadu kvalitativního narůstání bojového potenciálu místo početního zvyšování stavů. Na základě vojenskotechnických aspektů vojenské doktríny bude nutné po hluboké analýze stavu propracovat i nové organizační struktury a perspektivy technického vybavení ČSLA. K udržení rovnováhy v některých důležitých bojových prostředcích bude potřebné odstranit nerovnosti v rozvoji určitých druhů vojsk, překonat zaostávání řady výzbroje a techniky, zejména v letectvu, PVOS, prostředcích průzkumu, REB a spojení.

V pozemním vojsku bude nutností posoudit organizační strukturu a zejména kvalitativní vybavení útvarů a svazků, aby byl odstraněn současný stav, při

kterém naše motostřelecké a tankové divize nedosahují úrovně bojových možností obrněných divízií USA, mechanizovaných a tankových divízií NSR.

Ve frontovém a vojskovém letectvu bude na místě rozhodující úsilí zaměřit na kvalitativní změny ve stíhacích, bombardovacích i bitevních letounech a na zvýšení bojových možností průzkumného a vojskového letectva.

V PVOS a vojsku PVO musíme soustředit hlavní úsilí na zvýšení možnosti ničení vzdušného nepřítele ve všech výškách, včetně řízených střel s plochou dráhou letu a za podmínek silného radioelektronického rušení nepřítelem. To bude vyžadovat podstatné zkvalitnění radiotechnického vojska, protiletadlového raketového vojska i stíhacího letectva. V tomto smyslu vyžaduje i zkvalitnění celého hotovostního systému protivzdušné obrany a jeho komplexní chápání z hlediska zapojení všech prostředků PVO na území ČSSR.

Kvalitativně nové požadavky budou kladeny na systémy **velení vojskům**. Důležité místo při odražení nenadálého napadení nepřítelem v první obranné operaci patří stacionárním i pohyblivým místům velení, která jsou připravena již v míru a mají zabezpečené spolehlivé a utajené spojení.

Daleko více pozornosti musíme věnovat **formám a metodám operační a bojové přípravy** ke zvyšování její efektivity. Do praxe orgánů velení zavádět modely operací, racionální metody práce a především účelně využívat automatizované systémy velení a výpočetní techniku.

Zvláštní pozornost je nutné věnovat promyšlenému provádění **cvičení a nácviků v terénu** se spojovacími prostředky a značkovými vojsky, praktickému řešení úkolů přípravy a vedení bojové činnosti, zejména v obraně, organizaci velení vojskům a součinnosti. Odražení agrese nepřítele procvičovat v konkrétních podmínkách a reálném čase za použití vysoce přesných zbraní a silného radioelektronického rušení. Přitom neopomenout skutečnost, že po odražení agrese musí následovat rozhodný přechod do protiútoků.

Na základě zkušeností ze cvičení Sojuz-87 je zapotřebí zvláštní pozornost vynaložit **přípravě obrany** s využitím reálných terénních podmínek, s respektováním kapacit operačních a taktických směrů. V souvislosti s tím bude nutné se zaměřit na její budování obranných pásem a postavení, maskování, zatárasování a účinnost ochrany vojsk proti zbraním hromadného ničení a vysoce přesným zbraním nepřítele, na zvýšení efektivity komplexního palebného ničení a organizaci i vedení protiztečí a protiúderů.

Obranné zaměření vojenské doktríny členských států Varšavské smlouvy nás zavazuje znovu analyzovat obsah **operační přípravy státního území** v příštích letech. V ní bude nutné předvídat rekognoskaci a kde to bude možné i přípravu jednotlivých prvků obrany, upřesnit principy učlení taktické a operační obrany a s ohledem na nové požadavky promyslet opatření ke zvýšení její odolnosti.

To vše bude vyžadovat i nové pohledy na rozpracování některých otázek našeho socialistického **vojenského umění**. Půjde především o způsoby přípravy a vedení obranných operací svazy koaličního složení, protivzdušné obrany, využití letectva v operacích, odražení výsadekových činností, organizaci palebného ničení nepřítele apod.

Toho může být dosaženo zvýšením teoretické i praktické hodnoty vědeckých výzkumů a zavedením jejich výsledků neprodleně do výstavby a přípravy vojsk. K tomu rovněž musí být v blízké perspektivě uvedeny do **souladu** s no-

vými požadavky dosud platné předpisy, řády, směrnice a ostatní řídící dokumenty s využitím jednotných kritérií a norem.

Při posuzování všech těchto otázek je nutné vycházet z faktů, že orientace vojenské doktríny na obranu nám přináší jisté politické výhody, avšak na straně reálného agresora zůstává řada strategických výhod. Může daleko lépe využít momentu překvapení, výběru prostředků a způsobů napadení naší země.

To vytváří pro plnění úkolů naší armády v bratrském svazku s ostatními armádami států Varšavské smlouvy složité podmínky. Proto je zapotřebí přijmout dostatečná opatření k neutralizaci těchto výhod.

Obranný charakter vojenské doktríny členských států Varšavské smlouvy rozhodně **nesnižuje, ale naopak zvyšuje požadavky** na úroveň bojové a mobilizační pohotovosti a akceschopnosti Československé lidové armády.